

Romanizmi u bračkom čakavskom pjesništvu Stjepana Pulišelića

Marijana Alujević Jukić
Erna Vladislavić
Filozofski fakultet u Splitu
University of Split, Croatia

UDK: 821.163.42 Pulišelić, S. :
811.13'373.6
Izvorni znanstveni rad
Original Refereed Article

Sažetak

Predstavljeni rad doprinosi proučavanju romanskih jezika kroz analizu njihova utjecaja na leksik dijalekta otoka Brača, koji se odrazio i u pjesništvu Stjepana Pulišelića. Literatura koja je korištena u istraživanju uključuje devet zbirki pjesama kojima je zajedničko to što su usko vezane za bračku povijest i svakodnevni život otoka. Rad sadrži popis zabilježenih romanskih posuđenica, njihovu podjelu na semantička polja i etimologijsku analizu 33 romanizma koji pripadaju semantičkom polju zvanja i zanimanja. Posuđenice potječu iz talijanskog, mletačkog, tršćanskog, dalmatskog i francuskog jezika, od kojih većina potječe iz mletačkog, odražavajući četiri stoljeća jezične simbioze u razdoblju mletačke uprave u Dalmaciji.

Ključne riječi: romanizmi, brački dijalekt, etimologijska analiza, opus Stjepana Pulišelića

1. Uvod

U radu su analizirane zbirke poezije Stjepana Pulišelića¹ čije pjesničko stvaralaštvo odlikuje raznolikost tema usko vezanih za bračko podneblje u kojem je niknuo pjesnik, a koje mu je poslužilo kao neiscrpan izvor inspiracije. Budući da stihovi oslikavaju raznoliki repertoar tema, što će u ovom radu potkrijepiti i pokazati podjela zabilježenih posuđenica na semantička polja, njegovu poeziju možemo promatrati kao svojevrsnu kroniku sudbine i mediteranske svakodnevnice otoka Brača i njegovih stanovnika. Stjepan Pulišelić *slikovitim ambijentalnim, ruralnim i verističkim instrumentom čakavskog izričaja, na osobit način izražava magičan mediteranski prostor svojega zavičaja, a struktura poezije koja odražava mediteranski prostor i mediteranski stil života sazdana je od dinamične sukcesije slika, predmeta, stvari, dojmova, asocijacija, od registriranja šumova, zvukova, do intenzivne onomatopejske verbalizacije izraza* (Pulišelić, 1987.).

1 Ukupno je za analizu odabrano devet zbirki pjesama arhiviranih u Zavičajnoj zbirci Narodne knjižnice u Supetru. Ovom se prilikom zahvaljujemo osoblju knjižnice na ustupljenom materijalu.

Pjesnik svoje stihove uobličuje *bračkom čakavštinom koja je usvojila leksički romanski nanos kao integralni dio vlastita leksika, a da je pri tom njezina slavenska struktura ostala neokrnjena* (Pulišelić, 1973: 263). *Slavenski-hrvatski osnov Pulišelićeve poezije izuzetno je bogat i nadmašuje tuđice i nužni import u svome vremenu* (Pulišelić, 1986: 11). No, talijanistima njegovi stihovi nude mnogo jezičnog materijala, privlače pozornost i motiviraju na dublju analizu.

Naslovi Pulišelićevih zbirki pjesama svjedoče o tome da pjesnik opisuje svoj rodni kraj u svim aspektima: primjerice, *Glos sa škrop* (1973) opisuje otok Brač u razdoblju prije Drugog svjetskog rata, *Tujo štivala* (1975) svjedoči o okupaciji i narodnooslobodilačkoj borbi otoka Brača, *Kripno zemja* (1977) bavi se promjenama koje doživljavaju otočani uslijed tehničkog progresa. Zanimljiva je Pulišelićeva zbirka *Litnjo mišoncija jazikov* (1980) u kojoj pjesnik dočarava kako tijekom ljeta otok Brač postaje poprištem konverzacija na brojnim stranim jezicima uslijed dolaska turista, pa stoga njegovi stihovi obiluju talijanskim riječima koje se izgovaraju na izvoran način, ali su ortografski prilagođene hrvatskom jeziku, međutim, ne spadaju u dijalektalne riječi i nisu u svakodnevnoj upotrebi među mještanima, primjerice: *karne, anjelo, paseđare, rađone, vekjo, kozi kozi, mija kara* itd.

Cilj ovog rada je ukazati na utjecaj romanskih jezika na leksik sadržan u stihovima Stjepana Pulišelića, a tu spadaju u prvom redu venecijanizmi i talijanizmi, te galicizmi i dalmatski leksički ostaci. U glosaru sadržanom u ovom radu navedeni su romanizmi s kojima se susrećemo u stihovima Stjepana Pulišelića, a znatnu pomoć pri čitanju stihova i bilježenju romanizama pružili su i glosari koje sadrži većina Pulišelićevih zbirki.

S ciljem da ustanovimo prisutnost velikog broja riječi romanskog podrijetla identificirali smo i uzeli u obzir sve posuđene riječi, dakle, i one koje su rezultat ukrštavanja hrvatskih afikasa i riječi romanskog podrijetla. Ukupno su popisane 344 romanske posuđenice koje su razvrstane po semantičkim poljima, a etimologijskoj analizi podvrgli smo ukupno 33 posuđenice.

Pri utvrđivanju etimologije riječi priklonili smo se metodološkom pristupu uvaženog romanista Ž. Muljačića, koji je odbacio određivanje podrijetla strane riječi na osnovi načela *etymologia remota*, a istaknuo potrebu pristupa na osnovi načela *etymologia proxima* (Muljačić, 1998: 265-276).

Svaki analizirani romanizam popraćen je odgovarajućom gramatičkom odrednicom i sinonimom na hrvatskom jeziku ili definicijom značenja te etimologijskim opisom koji sadrži podrijetlo pojma. Konzultirani su sljedeći rječnici: *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika* Petra Skoka, *Jadranske etimologije* Vojmira Vinje, *Rječnik stranih riječi* Bratoljuba Klaića, *Rječnik stranih riječi* Anić i Goldsteina), *Ričnik velovareškega Splita* D. Berezine Matoković, *Rječnik bračkih čakavskih govora* Petra Šimunovića, Boerijev *Dizionario del dialetto veneziano*, Miotto *Vocabolario del dialetto veneto-dalmata* te dva rječnika tršćanskog dijalekta,

Nuovo dizionario storico-etimologico-fraseologico del dialetto triestino i *Grande Dizionario del Dialetto Triestino: storico, etimologico, fraseologico* te rječnici suvremenog standardnog talijanskog jezika. Nakon etimologijske obrade prikazan je i situacijski kontekst u kojem je pojedina analizirana romanska posuđenica pronađena u Pulišelićevim stihovima.

S ciljem da se ustanovi u kojim su područjima života najviše prisutni romanizmi provedena je klasifikacija riječi po semantičkim poljima. Rezultati klasifikacije pokazali su veliku prisutnost elemenata romanskog podrijetla u brojnim aspektima života, kao što su npr. arhitektura, gastronomija, zvanja i zanimanja, ljudske osobine itd., što je odraz višestoljetne povezanosti talijanskog poluotoka i otoka Brača, koja se neminovno odrazila i na jezičnoj razini.

Zbog obilnog broja romanskih posuđenica koje smo popisali, ovom prigodom smatrali smo zanimljivim etimologijski obraditi riječi iz sfere zvanja i zanimanja, budući da se radi o jednoj od najbrojnijih skupina, uz terminologiju koja pripada kulinarstvu te uređenju kuće i odjeći i obući, a koje su pak svojedobno već bile predmetom etimologijske obrade.²

2. Analizirane zbirke pjesama

- Pulišelić, Stjepan (1973). *Glôs sa škrôp*. Zagreb: Narodni list.
- Pulišelić, Stjepan (1975). *Tujo štivała*. Split: Čakavski sabor.
- Pulišelić, Stjepan (1977). *Kripno zemja*. Split: Čakavski sabor.
- Pulišelić, Stjepan (1980). *Litnjo mišoncija jazikov*. Zagreb: Tisak TRO "Franjo Kluz".
- Pulišelić, Stjepan (1981). *Odića mojega krša*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić, Stjepan (1986). *Krisi na pliši*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
- Pulišelić, Stjepan (1987). *Krtol fruta raznolika*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić, Stjepan (1991). *Jošće žive čakavsko besida*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić, Stjepan (1994). *Dani pakla*. Zagreb: Brački muzej Škrip.

² Šimunković, Ljerka; Alujević Jukić, Marijana (2011). *Romanizmi u djelima Ive Tijardovića*. Split: Književni krug/ Šimunković, Ljerka; Kezić, Maja (2004). *Glosar kuhinjske i kulinarske terminologije romanskog podrijetla u splitskom dijalektu*. Split: Hrvatsko-talijanska kulturna udruga Dante Alighieri.

3. Glosar

3.1. Popis romanizama u zbirkama poezije Stjepana Pulišelića³

- **Odjeća - obuća - modni dodaci:**
bagaji, bjankarija, borša, boršin, botun, bracijulet, faolet, gvonti, kalceta, kamiža, lunbrela, mudonte, ocoli, rećina, štivała, štraca, takuin, valiža, vešta, veštit.
- **Gradsko okruženje – ustanove:**
barbirija, bikarija, butiga, oštarija, paloc, pijaca, pijaceta.
- **Uređenje kuće – dijelovi kuće – kućanski predmeti – arhitektura – alati:**
armerun, banak, bruškin, fumor, gustirna, intimela, kaštil, katrida, kolona, koltrina, komora, kondut, konoba, kužina, lancun, leto, macola, matun, mobilja, poltrona, ponistra, portun, rubinet, skalinoda, škaldalet, škura, šufit, teraca, tinel, volat.
- **Znanost – umjetnost:**
libar, pjanfort, štanpat, štatua, tejtotar.
- **Pošta – pisma:**
inpoštata, kartulina, kartun.
- **Boje:**
akvamarina, bjanko, koler.
- **Spremnici:**
baril, kašeta, maštil, saket.
- **Ljudsko tijelo:**
boka, cera, faca, škina, špale, štumak.
- **Obrazovanje:**
adukacijun, adukon, adukovat, libar, meštar, meštrovica, profešur, skula, študij, študjat, štjudent, univerzitod.
- **Kućanski poslovi – kućanski predmeti:**
isfregat, izluštrat, luštr(ov)at, parićat.
- **Obitelj – rodbinski odnosi:**
fameja, filja, fratelino, kunjod, madre, marito, molje, nona, parent, sorela, zija.
- **Biljke – životinje:**
azina, beštija, fjori, gariful, pantagona, pomidor.
- **Hrana – kuhinja – kulinarsvo – pića:**
akva vita, anjelo, bevonda, bićerin, bikjere, brodo, cukar, cukar deorz, čakara, čakulota, farina, farinela, fritula, gradele, kapula, karne, krokont, lešat,

3 Zbog velikog broja romanizama nisu etimologijski analizirane sve riječi niti su im pridružene gramatičke odrednice i značenje, a umjesto abecednim redom riječi su prikazane kategorizirane po semantičkim poljima.

- makarun, manistra, oljo, pašta, pašticoda, pijat, pomidor, pošoda, prošek, pršut, skonsumon, širóp, škudela, štikadent, šufigat, šug, tavaja, tavajol, verdura, vitelo, žmul.
- **Igre – zabava:**
balun, baštona, briškula, partida, trešeta.
 - **Rasvjeta:**
lanpjun, lanterna, lumin, šterika.
 - **Pomorska terminologija – brod – more:**
barketa, bonaca, borka, bova, fortunol, kanećol, koštat, matrikula, meštrol, navigat, porat, prova, reful, timun, trabakul, vapor.
 - **Zanimanja - zvanja - posao:**
advokat, barbir, bikor, direktur, fakin, fatureta, impjegot/inpjegot, kaliger, kanpanora, kapiton, karabinjer, kolonelo, komercjant, kurot, makinor, marangun, meštar, meštrovica, mužikont, negocjant, noštromo, pitur, prelot, prezidente, profešur, pulicjot, skultor/skultur, soldot, šaltur, šerva, šototenente, švora, tenente, timunjer.
 - **Prijevozna sredstva:**
barketa, borka, ferota, trabakul, vapor.
 - **Razne radnje:**
afrontat, apelat, areštat, arivat, balat, batit, butat, dormire, inkontrat, intrat, kurit, molat, morire, pagare, parićat, parlat, pas(ov)at, paseđare, pensat, portit, špjegare, zabalat.
 - **Osobe - titule - nazivi - društvene uloge:**
sinjor, sinjora, sinjorina, šinjor, šinjora, šjor, šjora.
 - **Politika:**
funcjun, guvernat, poder, prezidente, šeduta.
 - **Crkva:**
baldakin, batištera, čimatorij, kampanel, kanpanora, karitod, kurot, pašjun, prelot, procesjun, švora.
 - **Novac:**
cekin, munita, šoldi, takuin.
 - **Raspoloženja - osjećaji - duševna stanja – psihičke osobine:**
alegro, amon, atenat, ativ, brava, bruto, debul, desperon, đovan, grez, grosó, guloz, imorali, inkanton, kapoc, kara, kativi, kuntenat, kurajož/a, liber(on), malato, mato, muta,-ov, pac(i)jenat, pegulon, povera, sincer, šestan, štuf, šufištik, vekja, zapenson, žvelat.
 - **Vrijeme (kronološko):**
agust, ora/ura, šetemoná, štajun.
 - **Likovi - fizičke osobine - osobine ličnosti:**
-

berekin, beštimađur, cukun, denjožo, farabut, furbo, goluzaća/gulozća, gulozun, inganont, injoront, kanaja, kritikona, redikul, superbaća, šporkuja, štraloćo, vagabund.

- **Društveni život - zabava - putovanja:**

bali, deškorš, divertimen(a)t, fešta, inkontri, introda, kontrešti, kortejoda, matrimonij, partenca, penšjun, testamenat, žurnota.

- **Vojska:**

bataljun, karabinjer, kolonelo, soldot, šototenente, tenente.

- **Veznici - prilozci - zamjenice - uzvici - izreke - fraze:**

adeso, dunkve, ke sučeso, kon permesso, kozi kozi, kvando, mija, molto, njente, per eženpjo, perke, pjutošto, poko, prega e lavora, siguro, šenca, šoto voće, šteša koža, tropo, vostro.

- **Apstraktne imenice:**

fame, liberta, paura, prošperitod, rađone.

3.2. Kratice i znakovi upotrijebljeni u etimologijskoj analizi

dalm. - dalmatski; fr. - francuski; hrv. - hrvatski; im. - imenica; lat. - latinski; m. - muški rod; mlet. - mletački; mn. - množina; s. v. - *sub voce*; tal. - talijanski; tosk. - toskanski; tršč. - trščanski; uveć. - uvećanica; vulg. - vulgarni; zb. - zbirna imenica; ž. - ženski rod; < stariji oblik s desne strane; > stariji oblik s lijeve strane; = jednako, odgovara značenjem; + i; →postaje.

3.3. Bibliografske kratice upotrijebljene u etimologijskoj analizi

- An** Anić Vladimir, Goldstein Ivo (2007). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Novi Liber.
- Bart** Bartoli, Matteo Giulio (2000). *Il Dalmatico. Resti di un'antica lingua romanza parlata da Veglia a Ragusa e sua collocazione nella Romània appennino-balcanica*. A cura di Aldo Duro, Roma: Istituto della Enciclopedia italiana fondata da Giovanni Treccani. Roma: Marchesi Grafiche Editoriali.
- Bo** Boerio, Giuseppe (1856). *Dizionario del dialetto veneziano*. Venezia: Premiata tipografia di Giovanni Cecchini Edit.
- DeAg** De Agostini (1995). *Dizionario fondamentale della lingua italiana*. Novara: Istituto Geografico de Agostini.
- Do** Doria, Mario (1987). *Grande Dizionario del Dialetto Triestino: storico, etimologico, fraseologico*. Trieste: Edizioni Il Meridiano.
- Kl** Klaić, Bratoljub (1984). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Nakladni zavod MH.
- Ma** Berezina Matoković, Dobrila (2004). *Ričnik velovareškega Splita*. Split: vlast. naklada.

- Mi** Miotto, Luigi (1984). *Vocabolario del dialetto veneto-dalmata*. Trieste: Edizioni Lint.
- Pin** Pinguentini, Gianni (1969). *Nuovo dizionario storico-etimologico-fraseologico del dialetto triestino*. Modena: Il Bianco Editore.
- Pul I** Pulišelić, Stjepan (1973). *Glòs sa škrôp*. Zagreb: Narodni list.
- Pul II** Pulišelić, Stjepan (1977). *Kripno zemja*. Split: Čakavski sabor.
- Pul III** Pulišelić, Stjepan (1980). *Litnjo mišoncija jazikov*. Zagreb: Tisak TRO „Franjo Kluz“.
- Pul IV** Pulišelić, Stjepan (1981). *Odića mojega krša*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pul V** Pulišelić, Stjepan (1987). *Krtol fruta raznolika*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pul VI** Pulišelić, Stjepan (1991). *Jošće žive čakavsko besida*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pul VII** Pulišelić Stjepan (1975). *Tujo štivala*. Split: Čakavski sabor.
- Sk** Skok, Petar (1971-1974). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV. Zagreb: JAZU.
- Šim** Šimunović, Petar (2006). *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Supetar: Brevijar.
- Vi** Vinja, Vojmir (1998 - 2003). *Jadranske etimologije. Jadranske dopune Skokovu etimologijskom rječniku*, I-III. Zagreb: Školska knjiga.
- Zi** Zingarelli, Nicola (2006). *Lo Zingarelli 2006 – Vocabolario della lingua italiana*. Bologna: Zanichelli editore.

3.4. Etimologijska analiza romanskog nazivlja za razna zvanja i zanimanja

advokat - im. m. - odvjetnik

Posuđenica iz mletačkog *avocato* „difensore delle cause civili“ (Bo 51), *avocàl* (Mi 13) ili talijanskog *avvocato* „dottore in giurisprudenza, iscritto in apposito albo professionale, abilitato a difendere una parte nelle cause civili, penali e amministrative“ (Zi 190). U tršćanskom je rječniku zabilježeno: *avocato* „avvocato“ (Pin 40). Skok tumači s. v. abòkāt: *avòkāt* < tal. *avvocato* (Sk I/4). Vinja tumači riječ na sljedeći način: *avòkat* „odvjetnik“ < mlet. *avvocato* (Vi I/28). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *advòkāt* „branitelj okrivljenog u kaznenom postupku, zastupnik stranke u parničnom postupku; odvjetnik“ (An 6), *avòkāt* (tal. *avvocato*) (Kl 130). Berezina Matoković navodi: *avòkat* (tal. *avvocato*) „odvjetnik“ (Ma 88). U rječniku bračkih čakavskih govora zabilježena je riječ *advokāt* sa značenjem „odvjetnik“ (Šim 48).

„Nikī su postāli likōrī / Ili *advokāti*“ (Pul I/39).

barbir - im. m. - brijač

Riječ potječe iz mletačkog *barbièr* (Bo 63) ili talijanskog *barbière* „chi per mestiere taglia e rade la barba e i capelli“ (Zi 206). Skok bilježi riječ s. v. bârba: *barbir* „brijač“ < tal. *barbiere* (Sk I/111). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *bàrbīr* (*barbijēr*) (An 58), *bàrbīr*, -*úra* „brijač“ (Kl 147). U Berezine Matoković: *barbīr* (mlet. *barbier*) „brijač“ (Ma 107). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *barbīr* „brijač“ (Šim 61).

„I *barbīr* / Ter je držū / Za ulōr“ (Pul II/226).

bikor - im. m. - mesar

Posuđenica iz mletačkog *bechèr* „beccaiò, beccaro“ (Bo 73), *bechèr* „macellaio“ (Mi 22) ili talijanskog *beccaiò* „macellaio“ (Zi 217). Skok tumači: *bikâr* „mesar“ < tal. *beccaiò* = *beccaro*, mlet. *becher*, *bicher* < lat. *beccarius* (Sk I/134). Klaić bilježi: *bèkâr*, -*ára* (Kl 159). U Berezine Matoković je zabilježeno *bikâr* (mlet. *becar*) „mesar“ (Ma 121). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *bikōr* „mesar“ (Šim 67).

„*Bikōr* kōje / Zvōna slāve / Na furēšte / Kućin lāje“ (Pul I/197).

diretur - im. m. - direktor

Posuđenica iz talijanskog *direttóre* „chi dirige un istituto, un'azienda, un'attività“ (Zi 549). Berezina Matoković bilježi: *diretūr* (tal. *direttore*) „direktor, upravitelj, ravnatelj, upravnik“ (Ma 219). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *diretūr* „direktor, upravitelj, ravnatelj“ (Šim 114).

„Vèc nan nīkor / Ništa ne mòre / Nīti držāva / Nīt *diretūr*“ (Pul II/124).

fakin - im. m. - nosač

Riječ potječe iz mletačkog *fachìn* „fachino“ (Bo 257) ili talijanskoga *facchino* „chi per mestiere trasporta carichi o bagagli nelle stazioni, nei porti e sim.“ (Zi 672). Skok navodi *fākīn* < tal./mlet. *facchino* „portabagagli“ (Sk I/503). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *fakīn* „nosač, služnik, poslužitelj“ (An 177), *fākīn* „nosač, trhonoša, sluga“ (Kl 407). U Berezine Matoković: *fakīn* (tal. *facchino*) „javni nosač, nosač, trhonoša“ (Ma 260). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *fakīn* „nosač, trhonoša“ (Šim 136).

„A vāzda *fakīn* / Nikī ga zvōli / Tōni / Drūgi Tonīn“ (Pul II/88).

impjegot/inpjegot - im. m. - činovnik

Riječ potječe iz mletačkog *impiega* „s'intende uomo esercente pubblico impiego, od uffizio“ (Bo 329), *impiegà* „impiegato“ (Mi 96) ili talijanskog *impiegato* „dipendente addetto a lavori non manuali in uffici pubblici o privati“ (Zi 863). U tršćanskom rječniku je zabilježeno: *impiegato* (Pin 167). Skok navodi: *impjègāt* <

tal. *impiegare* < lat. *implicare* (Sk I/719). U Berezine Matoković: *im(n)pjègât* (tal. *impiegato, impiegata*) „činovnik, namještenik, (državni) službenik“ (Ma 344). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *impjegôt* „činovnik, javni službenik“ (Šim 177).

„I kaligèrì / *Inpjegôti* / Penšjunèrì / I barbīrì“ (Pul II/225).

kaliger - im. m. - postolar

Posuđenica iz mletačkog *caleghèr* „calzolaio“ (Mi 41), *caleghèr* „calzolaio e calzolaro, maestro di fare scarpe“ (Bo 118). Riječ je zabilježena i u tršćanskom rječniku: *caligher* „calzolaio“ (Pin 77, Do 114). Anić bilježi: *kaligèr* < mlet. tal. *caligaio* (An 648). U Skoka s. v. kaligèr: *kaligèr* „postolar“ < mlet. *calegher* = tal. *caligaio-aro* (u sjevernoj Italiji) (Sk II/21). Berezina Matoković bilježi: *kaligèr* „postolar, cipelar“ (Ma 435). U Šimunovića: *kaligèr* „postolar“ (Šim 221).

„I kaligèrì / *Inpjegôti* / Penšjunèrì / I barbīrì“ (Pul II/225).

kanpanora - im. m. - zvonar

Riječ potječe iz mletačkog *campanèr* „quello che ha l'ispezione di suonar le campane d'una Chiesa“ (Bo 124) ili talijanskog *campanàro* „chi ha il compito di suonare le campane“ (Zi 289). Termin je zabilježen i u rječniku bračkih čakavskih govora: *kampanôra* „zvonarica“ (Šim 222).

„Izumrli *kanpanore* / Koji su in ulivali / Za tužnih don svoju tugu“ (Pul V/20).

kapiton - im. m. - kapetan

Posuđenica iz talijanskog *capitàno* „chi ha il comando di una nave o, anticamente, di una flotta“ (Zi 301). U mletačkom je rječniku zabilježeno: *capitànio* „titolo di uffizial militare“ (Bo 134). Skok tumači: *kapètān* < tal. *capitano* < lat. *capitanus* (Sk II/41). U Berezine Matoković: *kapitān* (tal. *capitano*) „brodovođa; kapetan (koji je i gospodar od broda, a može biti i najmljen)“ (Ma 443). Šimunović bilježi riječ *kapitōn* sa značenjem „brodski zapovjednik, upravitelj kapetanije“ (Šim 225).

„Ko bèrovi *kapitōn* / Kroz tēške olĀje prōvon / Če pōmjivo navigō“ (Pul I/96).

karabinjer - im. m. - žandar u talijanskoj vojsci naoružan karabinom

Posuđenica iz mletačkog *carabinieri* „si chimavano sotto il Governo Veneto que' Soldati Schiavoni, ch'erano preposti alla guardia de' pubblici Rappresentanti nelle provincie dello stato, e che gli accompagnavano nelle pubbliche comparse“ (Bo 136) ili talijanskog *carabinière* „soldato che appartiene ad uno speciale corpo che ha come funzione principale la tutela dell'ordine pubblico“ (DeAg 162), *carabinière* „appartenente all' Arma dei Carabinieri che svolge compiti di polizia civile, militare e giudiziaria“ (Zi 307). U tršćanskom je rječniku zabilježeno: *carabinier* „carabiniere, soldato di uno speciale corpo di polizia, dal nome dell'arma di cui è

dotato, la carabina“ (Pin 83). Šimunović bilježi riječ *karabinjr* „žandar u talijanskoj vojsci naoružan karabinom“ (Šim 225).

„I *karabinjērī*/ Ter cīrne košĀje / A kī tēmu / Svēmu / Pūsta drūgo vojskĀ“ (Pul VII/25).

kolonelo - im. m. - pukovnik

Riječ potječe iz mletačkog *colonelo* „titolo militare“ (Bo 181) ili talijanskog *colonnello* „massimo grado degli ufficiali superiori dell’esercito e dell’aeronautica“ (Zi 396). U Berezine Matoković je zabilježen oblik *kolonael* koji potječe iz talijanskog *colonnello*, ali sa značenjem „podrugljivo za malena čovjeka“ (Ma 465).

„Arivô *kolonĕlo* / A svĕ ĉe arivĀlo / UživĀlo“ (Pul VII/25).

komercjant - im. m. - trgovac

Posuđenica iz talijanskog *commerciantè* „chi professionalmente esercita il commercio“ (Zi 403).

„Nismo van mi / Negocjanti / *Komercjanti*“ (Pul III/98).

kurot - im. m. - svećenik

Posuđenica iz talijanskog *curato* „in diritto canonico, sacerdote che coadiuva il parroco, o sacerdote con poteri quasi parrocchiali“ (Zi 490). Skok tumači: *kūrāt* < tal. *curato* < lat. *curatus* „župnik“ (Sk II/240-241). Klaić navodi: *kūrāt*, *-āta* „svećenik, duhovnik, župnik, paroh, osobito vojni svećenik“ (Kl 769). U Berezine Matoković: *kurāt* (tal. *curato*) „župnik, svećenik“ (Ma 493). Šimunović bilježi riječ *kurôt* sa značenjem „župnik“ (Šim 257).

„A *kurôtu* je kroz strihu / VodĀ prodĕla / U tinĕl“ (Pul I/170).

makinor - im. m. - radnik u uljari

Riječ potječe od talijanske riječi *macchina* „qualunque strumento, congegno o apparecchio che compie meccanicamente certi lavori od operazioni“ (Zi 1031). Berezina Matoković bilježi riječ *makinjār* (tal. *macchina*) sa značenjem „radnik koji radi u pogonu za preradu maslina“ (Ma 537). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *makinōr* „radnik u družini koja radi na tjesku za masline“ (Šim 277).

„Tĕžak ti je lavur / *Makinōrih* / Al ga vōlu / Neg tūc po pjanfōrtu“ (Pul I/125).

marangun – im. m. - drvodjelac

Posuđenica iz mletačkog *marangòn* „falegname, artefice che lavora di legname, che fa manifatture di legname“ (Bo 396), *marangòn* „falegname“ (Mi 113) ili talijanskog *marangóne* „falegname, carpentiere; mobiliere“ (Zi 1060). Skok bilježi s. v. žmerāk: *maràngūn* < tal. *marangone* (Sk III/684). U tršćanskom rječniku je zabilježeno *marangòn* „falegname“ (Pin 193). U rječniku stranih riječi je zabilježeno:

maràngūn „stolar“ < tal. (An 515). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *marangūn* „stolar, drvodjelac“ (Šim 279). U Berezine Matoković je zabilježeno: *marangūn* „drvodjelac, stolar; brodograditelj“ (Ma 544).

„Bî *marangūn* / Ili zidōr / Pitūr / Šaltūr“ (Pul II/72).

meštar - im. m. - učitelj; majstor

Posuđenica iz mletačkog *mèstro* „maestro“ (Mi 121), *mestro*, *maestro* „si dicono i capi operai di alcune arti, ma qui specialmente delle fabbriche vetrarie, distinguendosi quattro sorta di maestri“ (Bo 381) ili talijanskog *maèstro* „artigiano, artefice provetto“ (Zi 1036). Skok s. v. mađistor navodi imenicu *měštar* „majstor“ (Sk II/350). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *mæštar* „majstor u svom poslu; učitelj“ (An 376), *mæštar* (Meister < lat. *magister*) „majstor, obrtnik; učitelj, nastavnik“ (Kl 873). Berezina Matoković bilježi: *měštar* „majstor; obrtnik, zanatlija; općenito specijalist, umjetnik; način oslovljavanja stručnjaka ili zanatlije“ (Ma 554). Šimunović bilježi riječ *meštar* sa značenjem „učitelj, majstor“ (Šim 286).

„Kad bi vapōr arivō / Ko *měštar* bi cīmu ćapō“ (Pul I/206).

„Stōri su *měštri* pensāli / Dī će ti fundamēt stāvit / A pensāt su znāli“ (Pul I/65).

meštrovica - im. ž. - učiteljica

Riječ potječe iz mletačkog *maestra* ili *mistra* „Donna che fa scuola, a' fanciulli o Capomestra di qualche arte“ (Bo 418) ili talijanskog *maèstra* „donna che impartisce le prime fondamentali nozioni di qlco.“ (Zi 1036). U Skoka s. v. mađistor (II): *meštrovica* < tal. *maestro* < lat. *magister* (Sk II/350-351). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *měštrica*, *měštrovica* „učiteljica“ (An 376), *měštrovica* „učiteljica, nastavnica“ (Kl 873). U Berezine Matoković: *meštrôvica* „učiteljica“ (Ma 554). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *meštrovica* „učiteljica“ (Šim 286).

„Ne čūje svīte / *Měštròvice* / Prōzna mu je tēka / Al sřca je mēka“ (Pul II/56).

mužikont - im. m. - muzičar, glazbenik

Posuđenica iz mletačkog *musicante* „che sa la musica, cantore“ (Bo 433) ili talijanskog *musicànte* „che esegue musica, che suona; suonatore in una banda; spreg. chi compone o esegue musica mediocre“ (Zi 1156). Vinja bilježi: *mužikânt* „svirač; trubač“ < mlet. *musicante* (Vi II/210). U rječniku stranih riječi je zabilježeno: *mužikant* „pučki svirač; muzikaš“ (An 395). U Berezine Matoković: *mužikânt* „glazbar; svirač u limenoj glazbi“ (Ma 574). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *mužikōnt* „glazbenik“ (Šim 305).

„Po mistu su svud bandire / Trešparenti / *Mužikonti* rivot gredu“ (Pul III/28).

negocjant - im. m - trgovac

Riječ potječe iz talijanskoga *negoziante* „proprietario o gestore di negozio per la vendita di merci al pubblico“ (Zi 1171). Skok tumači: *negocijan(a)t* < tal. *negoziante*

(Sk II/510). U rječniku stranih riječi je zabilježeno *negocijant* „veletrgovac, trgovac koji na veliko posluje ponajviše s udaljenim zemljama“ (Kl 933). Šimunović bilježi riječ *negocijônt* sa značenjem „trgovac“ (Šim 333).

„Nismo van mi / *Negocjanti* / Komercjanti“ (Pul III/98).

noštromo - im. m. - vođa palube

Riječ potječe iz mletačkog *nostromo* „Maestro dell' equipaggio o sia il Primo fra i marinari sopra una nave, che comanda alla ciurma e soprintende agli attrezzi“ (Bo 443), *mestròmo* (Mi 121). U talijanskom standardnom jeziku: *nostròmo* „nella marina mercantile, ruolo equiparato a caposervizio“ (Zi 1190). Riječ je zabilježena i u tršćanskom rječniku: *nostromo* „il capo dei marinai, a bordo d'una nave“ (Pin 216). Skok tumači riječ na sljedeći način: *nostromo* < tal. *nostromo* < lat. *noster homo* „glavar mornarima, vođa palube“ (Sk II/525). Vinja bilježi: *meštròmo* „vođa palube“ < mlet. (Vi II/191). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *nostromo* (*noštròmo*) „vođa palube, čin u pomorstvu“ (An 409), *nostromo* „vođa palube, glavar mornara na jednom brodu“ (Kl 954). U Berezine Matoković: *noštròmo* „vođa palube“ (Ma 621). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *noštromo* „zapovjednik palube, nadstojnik posade i robe na brodu“ (Šim 342).

„Arivô sve do *noštròma* / I provô svâku nevôđu / A mîsli su mu uvîk / Bîle dôma“ (Pul I/173).

pitur - im. m. - ličilac; slikar

Posuđenica iz mletačkog *pitòr* (Bo 514) ili talijanskog *pittóre* „chi esercita l'arte del dipingere, come attività professionale o per diletto“ (Zi 1352). Skok bilježi: *pitûr* „slikar“ < tal. *pittore*; apstraktum na -*ûra* od lat. part. perf. *pictura* > tal. *pittura* > *pitûra* „boja, slika“, odatle denominal na -*ati*: *pitûrati*, *piturât* „bojadisati“ (Sk II/668). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *pitûr* „onaj koji boji i žbuka zidove; ličilac, maler, soboslikar“ (An 450), *pitûr* (tal. *pittore*) „slikar; soboslikar i ličilac“ (Kl 1050). U Berezine Matoković: *pitûr* (mlet. *pitor*) „bojadisar, dekorater, slikar umjetnik“ (Ma 708). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *pitûr* „ličilac“ (Šim 402).

„Nî nînder meštra / Nîti *pitûrâ* / Će bi napisô / Ili narisô“ (Pul II/132).

prelot - im. m. - crkveni dostojanstvenik

Posuđenica iz talijanskog *prelato* „dignitario ecclesiastico cattolico con giurisdizione ordinaria ovvero con titolo soltanto onorifico; governatore, vicario regio“ (Zi 1397). Skok bilježi: *prèlât* < lat. *praelatus* „svećenik višeg reda u katoličkoj crkvi“ (Sk III/33). U rječniku stranih riječi je zabilježeno: *prèlât* „velikodostojnik; svaki svećenik kojem je javno podijeljena neka crkvena služba“ (An 464). U Berezine Matoković *prelât* „naziv visokog crkvenog dostojanstvenika (biskup, opat)“ (Ma 749).

„Bi ti kurot / Jadni radnik u fabrici / Veli *prelot* / Ćinovničić“ (Pul VI/66).

prezidente - im. m. - predsjednik

Posuđenica iz mletačkog *pressidente* „Colui che presiede o ch'è Capo d'una adunanza: per lo più si dice di Magistrati“ (Bo 533) ili talijanskog *presidente* „Chi sovraintende, coordina e dirige l'attività di un'assemblea, di un consiglio, di un seggio elettorale, di un ente pubblico o privato, di un organo collegiale“ (Zi 1404). Skok tumači: *presidenat* < tal. *presidente* < lat. *praesidens*, *-tis* (Sk III/35). U rječniku stranih riječi je zabilježeno: *president* „izborni (na određeni rok) glavar demokratske republike; predsjednik republike“ (Kl 1087). Berezina Matoković bilježi oblik *prešidênt(e)* „predsjednik“ (Ma 749). U rječniku bračkih čakavskih govora zabilježeni su oblici *prešidænat*, *prešidênt* „predsjednik“ (Šim 446).

„Mi imamo *prezidente* / Ma o njem se poko / Parla“ (Pul III/37).

profesur - im. m. - profesor

Riječ potječe iz talijanskog *professore* „chi possiede i titoli necessari per insegnare nelle scuole di istruzione secondaria o nelle università“ (Zi 1418) ili mletačkog *professor* „maestro di qualche arte o scienza“ (Bo 536). Vezano za ovu imenicu Skok s. v. -ūr navodi kako je upravo taj sufiks, koji potječe od lat. *-or*, vrlo čest u posuđenim radnim imenicama, iz lat. ili tal. (Sk III/546). U rječniku stranih riječi je zabilježeno: *pròfesor* „zanimanje nastavnika srednje škole“ (An 469). Šimunović bilježi: *profešūr* „profesor“ (Šim 467).

„I *profešurih* / Od univerzitòdi / A jøemo i tåkih / Za koje se pròjo / Da jèmodu dðlorih“ (Pul I/39).

pulicjot - im. m. - policajac

Posuđenica iz mletačkog *poliziòto* „neologismo usato dalla plebe; ed è aggiunto che dassi agli uffiziali e soldati di polizia“ (Bo 518), *puliziòto* (Mi 161) ili talijanskog *poliziòtto* „agente di polizia“ (Zi 1369). U Berezine Matoković: *pulicjft* „redar, gradski redar, policajac“ (Ma 778). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *pulicjot* „policajac“ (Šim 478).

„Svåko m^asto jøemo glavørà / I *pulicjòta*“ (Pul I/113).

skultor/skultur - im. m. - kipar

Posuđenica iz talijanskog *scultóre* „chi esercita l'arte della scultura“ (Zi 1657). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno *skùlptor* (An 530), *skùlptor* „kipar, vajar; umjetnik koji od kamena, drva, a također i od gline i sl. pravi likove ljudi, životinja itd.“ (Kl 1242). Šimunović bilježi riječ *skultūr* sa značenjem „kipar“ (Šim 529).

„U kojè je znò / Intrövät / Kåkò *skultūr* / Jovanîn“ (Pul II/199).

soldot - im. m. - vojnik

Posuđenica iz talijanskog *soldàto* „militare“ (Zi 1730) ili mletačkog *soldà* „l'uomo di guerra“ (Bo 671), *soldà* (Mi 193). Pinguentini bilježi: *soldà* „soldato“

(Pin 307). Skok tumači riječ pod natuknicom *sòlad*: *soldāt* < tal. *soldo*, vulg. *soldus*, lat. *solidus*, mlet. *soldin*; odakle na *-atus* (nastavak participa prošlog) *soldato* m. „vojnika“ (Sk III/304). Berezina Matoković bilježi: *sòldat* „vojnika“ (Ma 858). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *sòldot* „vojnika, vojaka“ (Šim 537). „Ma iznenodē / Tomášni *sòldot*“ (Pul VII/61).

šaltur – im. m. – krojač

Riječ potječe iz mletačkog *sartòr* (Bo 601), *sartòr* „sarto“ (Mi 176) ili talijanskog *sàrto* „chi esegue abiti su misura per un cliente“ (Zi 1607). Skok bilježi riječ s.v. *sartùr*: *saltùr* (disimilacija r-r > l-r) < tal. *sarto* (Sk III/205). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *šaltùr* „krojač“ (Šim 556). Berezina Matoković bilježi: *šaltùr* „krojač“ (Ma 889).

„Bî marangün / Ili zidòr / Pitùr / *Šaltùr*“ (Pul II/72).

šerva - im. ž. - sluškinja

Posuđenica iz mletačkog *serva* (Bo 647) ili talijanskog *sèrva* „donna di servizio (termine oggi usato solo in senso spreg.)“ (Zi 1683). U tršćanskom je rječniku zabilježeno: *servo* (Pin 296). U Berezine Matoković: *šèrva* (tal. *serva*) „kućna pomoćnica“ (Ma 898). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *šèrvo* „sluga, poslužitelj“ (Šim 561).

„A sad pišu / Kako jadnu ženu *šervu* / Toko šalvat“ (Pul III/56).

šototenente – im. m. - potporučnik

Riječ potječe iz talijanskog *sottotenente* „primo grado della gerarchia degli ufficiali“ (Zi 1751). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *šototenènte* „potporučnik“ (Šim 570).

„Ne sòmo tenènte / I *šòtotenente*“ (Pul VII/25).

švora-im. ž.-časna sestra

Posuđenica iz talijanskog *suòra* „titolo che si dà alle monache“ (DeAg 997) ili mletačkog *suòr* „maniera antiq. suora, e dicevasi per sorella“ (Bo 723). U Skoka: *švòra* „koludrica, časna sestra“ < mlet. ili tosk. *suora* (Sk III/426). U rječnicima stranih riječi je zabilježeno: *švòra* < tal. *suora* „redovnica, opatica“ (Kl 1316), *švòra* „časna sestra, katolička redovnica“ (An 564). U Berezine Matoković: *švòra* „časna sestra, redovnica, koludrica“ (Ma 947). Šimunović bilježi: *švòra* „redovnica, opatica“ (Šim 579).

„Svâko mîsto / Jèmo crîkvu / I skùlu / Měštra i kurôta / A po nikò jòš i *švòru*“ (Pul I/113).

tenente-im. m.-poručnik

Riječ potječe iz talijanskog *tenènte* „secondo grado della gerarchia degli ufficiali,

successivo a quello di sottotenente, cui compete il comando di un plotone delle varie armi o della linea pezzi di una batteria d'artiglieria" (Zi 1870). Riječ je zabilježena i u mletačkom rječniku: *tenente* „uffizial militare“ (Bo 742). U rječniku stranih riječi je zabilježeno: *tenênte* (tal.) „poručnik“ (K1 1339).

„Ne sômo *tenênte* / I šđototenente“ (Pul VII/25).

timunjer - im. m. - kormilar

Riječ potječe iz mletačkog *timonièr* „colui che governa il timone della nave“ (Bo 748) ili talijanskog *timonière* „chi è addetto al maneggio della ruota o della barra del timone“ (Zi 1891). Skok tumači: *timunîr*, *-îra* < tal. *timoniere* (Sk III/470-471). U Berezine Matoković: *timunjêr* (tal. *timoniere*) „kormilar“ (Ma 969). U rječniku bračkih čakavskih govora je zabilježeno: *timuñêr* „kormilar“ (Šim 585).

„Služi je ko mōli od kužine ... / I *timunjêr* / Arivô sve do noštrōma“ (Pul I/173).

4. Zaključak

U čakavskom izričaju Stjepana Pulišelića zabilježeni su termini mletačkog, talijanskog, tršćanskog, francuskog i dalmatskog podrijetla koji pripadaju raznim sferama mediteranskog svakodnevnog života. Riječi podrijetlom iz venecijanskog dijalekta prisutne su u najvećem broju, što potvrđuje prestižni status mletačkog idioma u odnosu na ostale idiome koji su utjecali na čakavske dijalekte u Dalmaciji. Budući da su neke riječi mletačkog ili talijanskog podrijetla vrlo slične i istog značenja te da se tek neznatno razlikuju u grafiji, svrstali smo ih u mletačko-talijanske posuđenice, pa one u sklopu obrađenih riječi prevladavaju (od ukupno 33 obrađene posuđenice, mletačkog i/ili talijanskog podrijetla ih je 24). Od obrađenih riječi u talijanske posuđenice spada ih ukupno 8, a isključivo mletačkog podrijetla je 1 posuđenica. Među analiziranim terminima nismo zabilježili nijedan dalmatoromanski leksički ostatak niti galicizam, međutim, oni su prisutni u sveukupnom navedenom korpusu.

Leksik romanskoga podrijetla može se klasificirati u nekoliko kategorija po vrstama riječi, budući da su registrirane imenice, glagoli, pridjevi, prijedlozi i veznici. Imenice apsolutno prevladavaju, što je rezultat činjenice da su talijanske riječi, a ponajviše imenice kao nazive za pojedine predmete, unosili u naš jezik administrativni činovnici, trgovci zanatlije, obrtnici i ostali koji su govorili talijanskim jezikom (Vidović, 1978).

Analizirane zbirke pjesama osim kao prikaz mediteranskog stila života i sudbine otoka Brača na duhovit, jednostavan, spontan i tečan način,⁴ možemo promatrati kao dragocjen dokument u kojem je sačuvan *dijalekt prožet romanizmima iz različita vremena i različitih jezičnih sustava* (Šimunović, 2006). Naš je cilj upravo bio dati skroman doprinos valoriziranju i očuvanju jednog segmenta bračke kulturne baštine.

4 Karakteristike Pulišelićeva pjesničkog stvaranja su kratki slobodni stihovi, nevezane strofe te nadasve prepoznatljiva i upečatljiva jednostavnost i spontanost te izostavljanje interpukcije. (Pulišelić, 1977:10)

Literatura

- Anić**, Vladimir; **Goldstein** Ivo (2007). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Novi Liber.
- Bartoli**, Matteo Giulio (2000). *Il Dalmatico. Resti di un'antica lingua romanza parlata da Veglia a Ragusa e sua collocazione nella Romània appennino-balcanica*. A cura di Aldo Duro, Roma: Istituto della Enciclopedia italiana.
- Boerio**, Giuseppe (1856). *Dizionario del dialetto veneziano*. Venezia: Premiata tipografia di Giovanni Cecchini Edit.
- De Agostini** (1995). *Dizionario fondamentale della lingua italiana*. Novara: Istituto Geografico de Agostini.
- Doria**, Mario (1987). *Grande Dizionario del Dialetto Triestino: storico, etimologico, fraseologico*. Trieste: Edizioni Il Meridiano.
- Klaić**, Bratoljub (1984). *Rječnik stranih riječi*. Zagreb: Nakladni zavod MH.
- Matoković Berezina**, Dobrila (2004). *Ričnik velovareškega Splita*. Split: vlast. naklada.
- Miotto**, Luigi (1984). *Vocabolario del dialetto veneto-dalmata*. Trieste: Edizioni Lint.
- Muljačić**, Žarko (1998). *Tri težišta u proučavanju elemenata "stranog" porijekla. Rasprave IHJJ*, sv. 23-24. Zagreb, 265-276.
- Pinguentini**, Gianni (1969). *Nuovo dizionario storico-etimologico-fraseologico del dialetto triestino*. Modena: Il Bianco Editore.
- Pulišelić**, Stjepan (1973). *Glôs sa škrôp*. Zagreb: Narodni list.
- Pulišelić**, Stjepan (1975). *Tujo štivala*. Split: Čakavski sabor.
- Pulišelić**, Stjepan (1977). *Kripno zemja*. Split: Čakavski sabor.
- Pulišelić**, Stjepan (1980). *Litnjo mišoncija jazikov*. Zagreb: Tisak TRO "Franjo Kluz".
- Pulišelić**, Stjepan (1981). *Odića mojega krša*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić**, Stjepan (1986). *Krisi na pliši*. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske.
- Pulišelić**, Stjepan (1987). *Krtol fruta raznolika*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić**, Stjepan (1991). *Jošće žive čakavsko besida*. Brač: Narodna knjižnica Supetar.
- Pulišelić**, Stjepan (1994). *Dani pakla*. Zagreb: Brački muzej Škrip.
- Skok**, Petar (1971-1974). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika*, I-IV. Zagreb: JAZU.
- Šimunković**, Ljerka; **Kezić**, Maja (2004). *Glosar kuhinjske i kulinarske terminologije romanskog podrijetla u splitskom dijalektu*. Split: Hrvatsko-talijanska kulturna udruga Dante Alighieri.
- Šimunković**, Ljerka (2009). *I contatti linguistici italiano-croati in Dalmazia*. Split: Dante Alighieri.
- Šimunković**, Ljerka; **Alujević Jukić** Marijana (2011). *Romanizmi u djelima Ive Tijardovića*. Split: Književni krug.

- Šimunović, Petar** (2006). *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Supetar: Brevijar.
- Vidović, Radovan** (1978). *Čakavske studije*. Split: Čakavski sabor.
- Vinja, Vojmir** (1998). *Jadranske etimologije. Jadranske dopune Skokovu etimologijskom rječniku, I-III*. Zagreb: Školska knjiga.
- Vrsalović, Dasen** (2004). *Povijest otoka Brača*. Zagreb: Graphis d.o.o
- Zingarelli, Nicola** (2006). *Lo Zingarelli 2006 – Vocabolario della lingua italiana*. Bologna: Zanichelli editore.

Romance Loanwords in the Poetry of Stjepan Pulišelić

Summary

This article provides a contribution to the study of Romance languages through an analysis of the influence of various Romance languages on the lexis of the dialect of the island of Brač as it is reflected in the poetry of Stjepan Pulišelić. The literature used in this study includes nine collections of poems which share a focus on themes which are closely connected to the history of Brač and everyday life. The article provides a list of registered Romance loanwords, their classification into semantic fields and an etymological analysis of 33 terms belonging to the semantic fields of occupation and profession. The loanwords include those originating from Italian, Venetian, Triestine, Dalmatic, and French, with most of them deriving from the Venetian language, which reflects four centuries of close interaction during the Venetian occupation of Dalmatia.

Key words: Romance loanwords, dialect of Brač, etymological analysis, oeuvre of Stjepan Pulišelić